

PSIHOLOGIJA NA DRZAVNOJ MATURI 2010. – JESENSKI ROK
ključ za odgovore

I. Zadatci višestrukoga izbora

1. b
2. b
3. b
4. c
5. c
6. c
7. d
8. a
9. b
10. c
11. c
12. a
13. d
14. c
15. b
16. c
17. c
18. b

II. 'Grozdovi' zadataka

Odgovori vezani uz prvi tekst:

19.

2 boda

Psihometrija

1 bod

Znanstvena (teorijska) psihologija

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

20.

2 boda

Kombinacija bilo koje dvije navedene karakteristike: pouzdanost, valjanost, osjetljivost, objektivnost

1 bod

Jedna od gore navedenih karakteristika.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

21.

2 boda

U staračkoj dobi

1 bod

Iza četrdesete godine, nakon zrele dobi

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

22.

2 boda

Nasljeđe i okolina

1 bod

Navedeno samo nasljeđe ili okolina

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

23.

2 boda

Dvostruki sukob istovremenog privlačenja i odbijanja

1 bod

Opisno objašnjen sukob

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

24. Primjer točnoga odgovora:

Fluidna i kristalizirana inteligencija od djetinjstva do adolescencije jednako brzo se razvijaju. U adolescenciji fluidna inteligencija postiže svoj maksimum, na tom nivou ostaje do zrele dobi, a u starosti opada. Kristalizirana inteligencija raste i nakon adolescencije.

3 boda

Odgovor zadovoljava zahtjevima pitanja. Logično je strukturiran i fokusiran na pitanje. Za obje vrste inteligencije navedeno je kako se razvijaju tijekom života.

2 boda - pitanje je djelomično odgovoreno. Navedene su značajke obje vrste inteligencije, ali su nepotpune ili nije naglašena razlika između obje vrste inteligencije.

1 bod

Opisan je razvoj samo jedne vrste inteligencije. Odgovor ne sadrži točne informacije o drugoj vrsti inteligencije.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

25.

2 boda

Intrinzičnom (unutarnjom) motivacijom

1 bod

Opisana je motivacija, ali bez točnog naziva

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

26.

2 boda

Temperamentom

1 bod

Urođenoj osobini ličnosti

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

27.

2 boda

Simpatički živčani sustav (simpatikus)

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

28.

2 boda

Srdžba, bijes, ljutnja

1 bod

Afekt

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

29.

2 boda

Konformizam

1 bod

Socijalni utjecaj

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

30. Primjer točnoga odgovora:

Ako emocije nisu prisutne ili su slabe učinak na utakmici će biti slab. Kod optimalne pobuđenosti (najčešće srednji intenzitet emocija) igrači će najbolje igrati i učinak će biti najveći. Ako emocije i nakon optimalne razine nastave rasti, učinak će se smanjiti.

3 boda

Odgovor zadovoljava zahtjevima pitanja. Navedene su bitne značajke utjecaja pojačane aktivacije organizma.

2 boda

Naveden je princip kako intenzivnačuvstva mogu djelovati, ali je primjer sažet i naveden je samo jedan primjer vezan uz priču

1 bod

Naveden je odgovor koji sadrži djelomično objašnjenje koje ima nekih netočnosti ili je nepotpuno. Ili je samo navedeno načelo ali bez primjera Ili samo primjer bez načela.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

Odgovori vezani uz treći tekst:

31.

2 boda

Agresivno ponašanje

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

32.

2 boda

Reprezentativan

1 bod

Mora sadržavati sve bitne karakteristike populacije

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

33.

2 boda

Samopažanje ili anketa

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

34.

2 boda

Longitudinalna metoda

1 bod

Metodu kod koje istu skupinu ispitanika pratimo kroz dugi vremenski period

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

35.

2 boda

Učenje prema modelu

1 bod

Socijalno učenje

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

36. Primjer točnoga odgovora:

Eksperiment je postupak kojim se u kontroliranim uvjetima namjerno izaziva neka pojava radi opažanja ili mjerenja. Kontrolirani uvjeti omogućavaju određivanje faktora koji su bitni za nastanak pojave. Eksperimentom možemo točno odrediti uzročno-posljedični slijed, a možemo ga ponavljati onoliko puta koliko želimo.

3 boda

Navedene su sve bitne značajke eksperimenta navedene u primjeru odgovora) i prednosti pred drugim metodama.

2 boda

Navedeni su bitni elementi, ali uz izostavljanje barem jednog bitnog elementa (npr. prednost eksperimenta)

1 bod

Izostavljene su neke bitne značajke eksperimenta (npr. kontrola), ali su ostali dijelovi prisutni ili su samo navedene značajke eksperimenta bez objašnjenja ili je navedena prednost eksperimenta, ali bez njegovih osnovnih značajki.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

III. Zadatci kratkih odgovora

37.

2 boda

Osjetna adaptacija (prilagodba)

1 bod

Kada podražaj konstantnog intenziteta djeluje na osjetila, intenzitet osjeta se nakon nekog vremena smanjuje

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

38.

2 boda

Halo-efekt (efekt aureole)

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

39.

2 boda

Navedene su dvije promjene koje se zbivaju pod utjecajem parasimpatikusa: usporavanje rada srca, usporeno disanje, smanjivanje krvnog tlaka

1 bod

Navedena je samo jedna promjena

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

40.

2 boda

Retikularna formacija; retikularni aktivacijski sustav

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

41.

2 boda

Bilo koja dva poznata neuroprijenosnika: acetilkolin, noradrenalin, dopamin, serotonin, endorfin, GABA

1 bod

Naveden je samo jedan neuroprijenosnik

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

42.

2 boda

Kožno osjetilo; koža

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

43.

2 boda

U lijevoj polutci

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

44.

2 boda

Štapići i čunjići; fotoreceptori; elektromagnetski receptori

1 bod

Navedeni samo štapići ili čunjići; stanice za dnevni vid i stanice za noćni vid

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

45.

2 boda

Psihotične poremećaje (2)

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

46.

2 boda

Senzorno (senzoričko) pamćenje (2)

1 bod

Pamćenje koje nastaje podraživanjem osjetila

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

47.

2 boda

Perceptivne varke (iluzije)

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

48.

2 boda

10 godina

1 bod

Kronološka dob je manja od mentalne dobi

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

49.

2 boda

U poremećaje hranjenja (prehrane)

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

50.

2 boda

Nasljedne, genetske faktore

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

51.

2 boda

Pomaknuta (indirektna) agresija

1 bod

Aktivna agresija, fizička agresija

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

52.

2 boda

Refleksi

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

53.

2 boda

U srednjoj i kasnoj adolescenciji

1 bod

U adolescenciji

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

54.

2 boda

U adolescenciji

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

55.

2 boda

Mnemotehnike

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

56.

2 boda

Nakon sedme godine, polaskom u školu, u srednjem djetinjstvu

1 bod

Nema

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

57.

2 boda

Socijalna facilitacija

1 bod

Socijalni utjecaj

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

IV. Zadatci produženoga odgovora

58.

Može biti naveden bilo koji primjer iz kojeg su vidljive dvije osnovne značajke grupe: zajednički cilj i interakcija.

Primjer točnoga odgovora:

U slučaju obavijesti o kašnjenju vlaka u kasno doba noći, putnici počinju imati zajednički problem tj. cilj. u ovom slučaju bilo rješavanje neizvjesnosti oko nastavka puta do odredišta i organizacija kako bi stigli na odredište.

Druga bitna odrednica jest pojava međusobne zavisnosti ili interakcije među članovima grupe. Članovi komuniciraju, pojedinci preuzimaju određene uloge, predlažu rješenja,...

3 boda

Odgovor daje jasan, točan i sažet opis (dakle ne treba biti detaljan) situacije u kojoj pojedinci počinju funkcionirati kao grupa, te navodi postojanje zajedničkog cilja, te postojanje interakcije među članovima grupe.

2 boda

Odgovor daje jasan, točan i sažet opis situacije i samo jedno od dva obilježja grupe.

1 bod

Odgovor daje točan i sažet opis situacije, ali ne i osnovna obilježja grupe. Ostale postavke ili nisu dane ili su netočne.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

59.

Primjer točnoga odgovora

3 boda

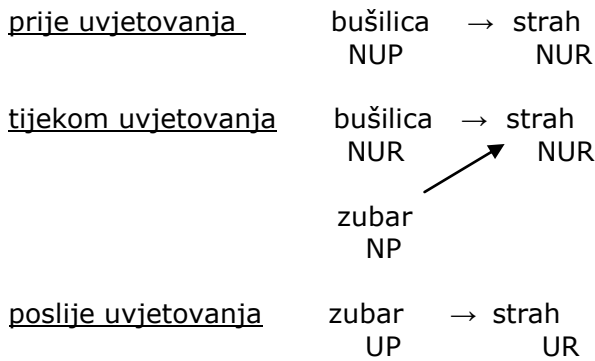
Odgovor daje jasno opisno (ili shematsko) objašnjenje klasičnog uvjetovanja s tri točna koraka i točnim elementima u tim koracima.

Primjer točnog odgovora

Bušilica (neuvjetovani podražaj) izaziva strah (neuvjetovana reakcija), dok zubar (neutralni podražaj) prvotno ne izaziva takvu reakciju.

No, nakon što se zubar pojavljuje uvijek kada se buši zub, on također počinje izazivati istu reakciju. Zubar tada postaje uvjetovani podražaj, a strah uvjetovana reakcija.

ILI

2 boda

Odgovor daje objašnjenje klasičnog uvjetovanja s dva točna koraka i točnim elementima u tim koracima (ili shemu)

1 bod

Odgovor daje jasno objašnjenje klasičnog uvjetovanja s jednim točnim korakom i točnim elementima u tom koraku (ili shemu)

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

60.

Primjer točnoga odgovora:

Hipotalamus je glavna struktura u središnjem živčanom sustavu koja kontrolira i usklađuje rad vegetativnog živčanog sustava. Hipotalamus povezuje središnji živčani sustav s endokrinim jer izlučuje kemijske tvari koje potiču žlijezde na rad. Ima i važnu ulogu kod emocija. U njemu su centri za regulaciju gladi, žeđi i seksualnog ponašanja.

3 boda

Objašnjenje je jasno i usmjereno na pitanje. Odgovor sadrži barem tri različite i točne informacije o funkcijama hipotalamusa.

2 boda

Objašnjenje je uglavnom točno i usmjereno na pitanje. Odgovor sadrži dvije različite i točne informacije.

1 bod

U odgovoru se navodi jedna funkcija, dok ostale ili nisu navedene ili nisu točne.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

61.

Primjer točnoga odgovora:

Dubinu nam omogućavaju binokularni i monokularni znakovi. Binokularni znakovi su različite slike na mrežnicama oba oka koje mozak spaja u jednu i konvergencija očiju – što je predmet bliži očne jabučice se više okreću prema unutra. Neki od monokularnih znakova su: prekrivanje – predmet koji je prekriven doživljavamo kao udaljeniji, relativna veličina – manje predmete doživljavamo kao udaljenije, linearna perspektiva – paralelne crte izgledaju nam kao da se spajaju u daljini i to nam daje doživljaj dubine.

3 boda

Odgovor sadrži objašnjenje najmanje tri znaka dubine.

2 boda

Odgovor sadrži objašnjenje dva znaka dubine

1 bod

Odgovor sadrži objašnjenje jednog znaka dubine

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

62.

Primjer točnoga odgovora:

Kod starijih ljudi na tjelesnom planu javljaju se problemi s pokretljivošću (mišići gube snagu, zglobovi mogu biti istrošeni, kosti postaju lomljivije), javlja se umor. Funkcije osjetila slabe. Kosa opada ili postaje sijeda, a usporava se i vrijeme reakcije.

Na socijalno emocionalnom planu promjene su: odlazak u mirovinu, smanjivanje društvenih obveza i aktivnosti, smrt bračnog partnera,...

3 boda

Odgovor navodi po tri promjene na tjelesnom i socijalno-emocionalnom planu.

2 boda

Odgovor sadrži po dvije promjene na tjelesnom i socijalno-emocionalnom planu ili po tri promjene na tjelesnom i jednu socijalno-emocionalnom planu (ili obrnuto)

1 bod

Odgovor sadrži po jednu promjenu na tjelesnom i socijalno-emocionalnom planu ili dvije promjene na tjelesnom (ili obrnuto)

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.

63.

Primjer točnoga odgovora:

1. ekstraverzija (osobe su društvene vesele, aktivne i sl.)

2. neuroticizam (osobe su napete, sramežljive, često zabrinute i neraspoložene i sl.)

3. savjesnost (osobe su pouzdane, odgovorne, organizirane, efikasne i sl.)

4. ugodnost (osobe su dobronamjerne, spremne na pružanje pomoći, pristojne, velikodušne, pristojne i sl.)

5. otvorenost k iskustvima (znatiželjne, širokih interesa, originalne, vole nove stvari i sl.)

3 boda

Navedeno je svih pet dimenzija s po jednim primjerom osobine.

2 boda

Navedene su najmanje tri dimenzije s po jednim primjerom osobine. Navedeno svih pet dimenzija bez primjera osobine

1 bod

Navedene su jedna ili dvije dimenzije s primjerima osobine ili najmanje četiri dimenzije bez primjera osobine.

0 bodova

Nije odgovoreno.

Svi ostali odgovori koji ne uključuju gore navedeno.